

En omfattande revidering av registret med därav följande ändringar beträffande krigsplacering vid arbetskompani påbörjades därför. Denna revidering pågår fortfarande.

För att säkerställa att avskiljandet av de värnpliktiga skulle ske efter helt betryggande grunder, utfärdade överbefälhavaren efter uppdrag av regeringen ändrade bestämmelser i Högkvo:Fst nr H 67:42/1941. Den väsentligaste skillnaden i förhållande till de tidigare bestämmelserna gällde sättet för personalens uttagande. Avgörandet överflyttades nu till truppförbandscheferna, vilka - såsom i det föregående nämnts - skulle inkomma med förslag, om möjligt styrkta med militära förhållningsprotokoll eller utredningar av polismyndighet. Dessa bestämmelser synes hava verkat alltför återhållande. Icke något förslag om avskiljande har nämligen hittills inkommit, ehuru truppförbandscheferna från försvarsstaben för att underlätta övervakningen erhållit namnuppgift på vissa inkallade aktiva kommunister. Överföringen till arbetskompanierna har sålunda för närvarande avstannat.

Genom överföringen till arbetskompanier ha förbanden i rätt stor utsträckning befriats från kommunistiska agitatorer m fl, samtidigt som dessa förhindrats att bedriva skadegörelse inom försvaret. Genom att dylika krigsplaceras vid arbetsförband, gives även möjlighet att i kritiska lägen genom inkallelse på ett effektivt sätt omhändertaga ledande kommunister i värnpliktsåldern. Metoden kan därför betecknas såsom relativt effektiv under förutsättning att de personaluppgifter, varpå krigsplaceringen grundas äro riktiga och fullständiga. De senast fastställda grunderna för uttagningen hava dock visat sig mindre lyckliga och böra göras verkställbara. Det må vidare framhållas, att under beredskapslägen arbetskompanierna böra inkallas till tjänstgöring i samma omfattning som andra förband, då annars krigsplacering vid sådant kompani kan komma att medföra en direkt fördel för personalen.

Nationalsocialister och andra sympatisörer med utländska makter eller politiska system.

Personer tillhörande de nationalsocialistiska partierna ha icke överförts till arbetskompanier. Denna personal har i stället i möjligaste mån oskadliggjorts genom placering i befattningar, där tillfällena till skadegörelse äro begränsade. Skälet till att icke även denna personal överförts till arbetskompanier har varit dels att någon disciplinupplösande verksamhet likartad den som bedrivs av kommunisterna icke förekommit från nationalsocialistiskt håll, och dels att antalet inkallade av denna kategori varit så ringa, att något särskilt förband icke lämpligen kunnat organiseras av dem. Placering vid samma kompani som kommunisterna har givetvis icke heller kunnat komma ifråga.

ka 3-4.000 medlemmar.

Utmärkande för båda ytterlighetsriktningarna är alltså, att det stora flertalet anhängare äro att finna bland de icke partianslutna. Alla försök att ingå på ett bedömande av dessa måste därför bliva synnerligen osäkra.

Beträffande dessa ytterlighetspartiers utbredning inom försvarsväsendet äro största antalet anhängare att finna bland de värnpliktiga därefter bland de stamanställda, manskap och underbefäl, under det att antalet avtager ju högre upp i befälsgraderna man kommer.

Kommunister förekomma företrädesvis bland värnpliktiga och stamanställt manskap. I de mer sällsynta fall de förekomma i befälsställning, kunna de huvudsakligen hänföras till kretsen sympatisörer antingen detta grundar sig på ideologisk inställning, missnöje i allmänhet eller förmenta lidna oförrätter. Då det gäller ett närmare bedömande av antalet kommunistiska skadegörare inom försvarsväsendet, böra i huvudsak endast medräknas personer i ledande ställning inom partiet, agitatorer, propagandaspridare, kommissionärer för kommunistiska tidningar och funktionärer i den illegala partiapparaten.

Uppskättningsvis torde antalet sådana personer utgöras

värnpliktiga	högst	3000-3500 personer	.
stamanställda, manskap och underbefäl	20-25	"	.
officerare och underofficerare och likställda	inga.		

Bland sistnämnda personalkategorier finnas dock ett 10-tal personer, vilka mer eller mindre torde sympatisera med kommunisterna.

Nationalsocialister förekomma bland samtliga försvars-
väsendets personalkategorier, inom officerskåren främst i de
yngre årgångarna. Om några siffror skulle anföras, borde här-
vid samma normer följas som beträffande kommunisterna, d v s
personer i ledande ställning skulle medräknas. På grund av
beskaffenheten av föreliggande bedömningsmaterial äro dessa i
allmänhet icke kända, varför så ej kan ske. Antalet kända i
nationalsocialistisk riktning verksamma personer överhuvudtaget
i värnpliktsåldern uppgår till 419. Dessa fördela sig på föl-
jande sätt:

yärnpliktiga	341
stamanställt underbefäl	43
underofficerare	17
officerare	18

Då det gäller personer i ledande ställning inom partiet
måste de anförda siffrorna avsevärt reduceras, sannolikt med
minst 3/4.

Källa:

Dokumenten på denna sida är inlånade från Krigsarkivet och ingår i Arméstaben Sektion III Arbetskompanier 1941-1943 vol. EII:

